

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobkyně: T. P. H.
e.č. X
st. přísl. X
t.č. pobytem X

zastoupena: Mgr. Ing. P. K. C.
obecný zmocněnec
bytem X

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2019, č.j. OAM-174/ZA-ZA11-HA12-2019,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobkyně brojila proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2019, č.j. OAM-174/ZA-ZA11-HA12-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany podle ust. § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný nejprve zrekapituloval skutkový stav věci, včetně obsahu pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany a dalších listin založených ve spisu. Dále se v kontextu jednotlivých zpráv a informací o zemi původu zabýval podrobně zákonnými důvody pro udělení některé z forem azylu.
3. Žalobkyně ve správním řízení uvedla, že nikdy nebyla a není ani v současnosti politicky aktivní. Je rozvedená a má jednoho syna H. D. D. (nar. X) v X, st. příslušnost Vietnam. Její syn žije v současné době v X. Žalobkyně hovoří vietnamsky. Ze své vlasti vycestovala přes Jižní Koreu přímo do ČR. Jedná se o její první žádost o udělení mezinárodní ochrany.
4. Podrobněji při pohovoru k žádosti dne 20. 2. 2019 uvedla, že měla povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání, ale v roce 2013 nastaly problémy. Navštívila v roce 2014 svou vlast, měla jen překlenovací víza. Nyní pro ni není možné jako pro osobu samostatně výdělečně činnou získat povolení k dlouhodobému pobytu. Ve Vietnamu je těžké se prosadit, přičemž v ČR je situace lepší. Ve Vietnamu má rodiče a mohla by s nimi žít, ale její příbuzní jí nemohou finančně vypomoci. V současné době je žalobkyně na mateřské dovolené a chodí na brigády. Ve Vietnamu pro ni a jejího syna není budoucnost. Žádá o udělení mezinárodní ochrany z důvodu legalizace pobytu. Nemá finanční prostředky a nebude si moci najít práci. Chtěla by být v ČR se svým synem.
5. Žalovaný nejprve vyhodnotil důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu a dospěl k závěru, že žalobkyně nebyla ve vlasti pronásledována pro uplatňování politických práv a svobod. Dále žalovaný rovněž vyloučil, že by žalobkyně mohla ve vlasti pociťovat obavu z pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť žádné takové potíže neuvedla. Podle žalovaného žalobkyně sleduje pouze legalizaci svého pobytu a možnost žít v ČR nadále s jejím synem a vydělávat peníze.
6. Žalovaný dále uvedl, že žalobkyně požádala o mezinárodní ochranu až v době, kdy jí reálně hrozilo vycestování z území ČR. Ačkoliv zde pobývá již od roku 2008, neprojevila o mezinárodní ochranu doposud sebemenší zájem. Od posledního návratu do vlasti do dne podání její žádosti o udělení mezinárodní ochrany uplynulo již více než pět let. Žalobkyně měla svou pobytovou situaci řešit jinou zákonnou cestou, a nikoliv podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně ve své výpovědi nehovořila o žádných problémech ze strany vietnamských státních orgánů ani soukromých osob. Ekonomické potíže v zemi původu nečiní ze žalobkyně uprchlíka.
7. Z obdobných důvodů žalovaný neshledal podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny či tzv. humanitárního azylu. Podle žalovaného žalobkyně může získat povolení za účelem sloučení rodiny. Není pravděpodobné, že by se již žalobkyně nemohla z Vietnamu vrátit do ČR.
8. Z hlediska podmínek pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu žalovaný uvedl, že nenalezl žádné skutečnosti, na základě nichž by mohla žalobkyni hrozit vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Ve Vietnamu rovněž neprobíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno ve vztahu k žalobkyni pokládat za vážnou újmu. Případné vycestování žalobkyně nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR.

9. K právu žalobkyně pobývat společně se svým synem žalovaný podrobněji uvedl, že samotné právo žalobkyně pobývat společně s jejím nezletilým synem, který v ČR disponuje oprávněním k trvalému pobytu navázaném na jeho otce, není neudělením mezinárodní ochrany popřeno, neboť její nezletilý syn je rovněž státním příslušníkem Vietnamu. Žalovaný podrobněji vysvětlil, že žalobkyně může na nezbytně nutnou dobu vycestovat do své vlasti a zlegalizovat tam svůj pobyt v ČR, zatímco otec dítěte jako jeho zákonný zástupce, s nímž dítě sdílí společnou domácnost, se o něj může jistě postarat.
10. Z uvedených důvodů žalovaný neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejich podob, a proto žádost zamítl.

III. Žaloba

11. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobkyně uvedla, že toto rozhodnutí je založeno na nesprávném posouzení skutkového stavu a pro vady řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí.
12. Konkrétněji uvedla, že z odůvodnění nevyplývá, z jakého důvodu jí byla žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta, neboť žalovaný směřuje skutečnosti uvedené žalobkyní dohromady a nevysvětlil, na základě jakých informací o nedůvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany rozhodl.
13. Žalobkyně rovněž namítá, že žalovaný zjistil nedostatečně skutkový stav věci v souladu s ustanovením § 3 správního řádu. Napadené rozhodnutí postrádá přesvědčivost, neboť žalovaný se nezabýval žádostí žalobkyně o udělení azylu svědomitě a odpovědně. Tímto nesprávným postupem pak dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním a nesprávným právním závěrům. Přitom žalovaný nepřihlížel ke všem okolnostem, které vyšly v řízení najevo.
14. Dále žalobkyně obecně namítla, že žalovaný rozhodoval v rozporu s ustanoveními zákona o azylu upravujícími hmotněprávní podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Tuto argumentaci nijak blíže nerozvedla.
15. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť postrádá adekvátní odůvodnění. Žalovaný by měl uvést, které skutečnosti se staly základem pro jeho rozhodnutí a z jakých ustanovení vycházel. Žalobkyně též poukázala na zásadu legitimního očekávání (§ 2 odst. 4 správního řádu).
16. Konečně žaloba poukazuje na principy aplikace správního uvážení. Podle názoru žalobkyně jsou v jejím případě splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany a její důvody jsou k tomu dostačující.
17. Z uvedených důvodů navrhla zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení, jakož i přiznání náhrady nákladů řízení.

IV. Vyjádření k žalobě

18. Při rozhodování vzal žalovaný v úvahu skutečnosti tvrzené žalobkyní a přihlédl k nim. Shromáždil k nim adekvátní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, který svým rozsahem odpovídá předpokladům nezbytným pro vydání rozhodnutí. Žalovaný má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno.
19. V průběhu správního řízení postupoval žalovaný v souladu s právními normami, jimiž je pro případ správního řízení ve věci rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu vázán. Důvody k udělení mezinárodní ochrany formou azylu dle ustanovení § 12 písm. a), § 12 písm. b), § 13 ani § 14 zákona o azylu v případě žalobkyně shledány nebyly. Stejně tak

absentují důvody k udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalovaný je přesvědčen, že stav věci byl zjištěn dostatečně, přičemž vycházel z relevantních a dostatečně aktuálních podkladů a z konkrétních sdělení žalobkyně. V podrobnostech žalovaný odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí a správní spis.

20. K námitce žalobkyně, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyplývá, z jakého důvodu byla její žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta, žalovaný uvádí, že s touto námitkou nelze souhlasit, přičemž odkázal na napadené rozhodnutí. K námitce žalobkyně, že důvody, které ji vedly k opuštění vlasti a podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR jsou dostačující pro udělení azylu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb. zákona o azylu, žalovaný uvedl, že důvody, pro které je možné některou z forem mezinárodní ochrany udělit, jsou v zákoně taxativně vymezeny. V případě jmenované správní orgán žádný z těchto důvodů neshledal, navíc poukazuje na skutečnost, že sama žalobkyně během pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že cílem její žádosti o mezinárodní ochranu je legalizace pobytu v ČR, k čemuž institut mezinárodní ochrany neslouží.
21. Žalovaný považuje napadené rozhodnutí za zákonné a přezkoumatelné, přičemž vychází z dostatečně zjištěného stavu věci a respektující ustálenou judikaturu. Žalobní argumentace není způsobilá zpochybnit důvodnost rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany jak v podobě azylu, tak doplňkové ochrany. Pro řízení před soudem odkazuje žalovaný na obsah spisového materiálu shromážděného ve věci a na vydané rozhodnutí.

V. Posouzení věci krajským soudem

22. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
23. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili svůj výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
24. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
25. Ze **správního spisu** žalovaného krajský soud zjistil následující skutečnosti. Je tam založena kopie cestovního dokladu Vietnamu, poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany a protokol o pohovoru k žádosti ze dne 20. 2. 2019. Z něho vyplývá, že dříve měla žalobkyně v ČR dlouhodobý pobyt za účelem podnikání, ale v důsledku kauzy nelegálního zaměstnávání cizinců v Modřicích už si ho nemohla prodloužit. Proto v roce 2014 odjela do Vietnamu pro získání překlenovacího víza. Ve Vietnamu má rodiče i sourozence, ale tady má syna. Jeho otcem je D. Q. M., nicméně na výživu dítěte nepřispívá ani se nepodílí na jeho výchově. Nicméně i tak žijí společně v jednom bytě i s jeho manželkou. Žalobkyně je na mateřské a chodí na brigády. O mezinárodní ochranu požádala z důvodu legalizace pobytu. Chce mít práci a vydělávat peníze, což ve Vietnamu nejde.
26. Co se týče zpráv o zemi původu, ve správním spisu je založena zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) Vietnam z roku 2018, dále pak informace OAMP Vietnam ze dne 24. 8. 2018. Následně dostala žalobkyně možnost seznámit se s podklady pro rozhodnutí, přičemž další nové podklady nenavrhla.
27. Žaloba **není důvodná**.
28. Za stěžejní námitku žalobkyně lze označit její tvrzení, že se žalovaný dostatečným způsobem nelyžoval s uváděnými důvody pro udělení mezinárodní ochrany, což způsobuje podle

jeho názoru nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.). Z kontextu argumentace žalobkyně i citovaných ustanovení vyplývá, že má na mysli jak neudělení azylu, tak neudělení doplňkové ochrany. Krajský soud tedy vztáhl uplatněné žalobní námitky k neudělení mezinárodní ochrany v obou jejích podobách.

29. S ohledem na obsah správního spisu považuje krajský soud za nesporné, že žalobkyně vycestovala ze své vlasti z ekonomických důvodů. O udělení mezinárodní ochrany požádala až po několika letech svého pobytu v ČR, a to konkrétně v návaznosti na skutečnost, že přišla o povolení k pobytu na území ČR. Důvody, pro něž požádala na radu právníka o mezinárodní ochranu, jsou nabíledni. Žalobkyně ani při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany nijak nezastírala, že chce v ČR pracovat a vydělávat peníze, jakož se i starat o svého syna, který je rovněž vietnamské státní příslušnosti. Krajský soud dodává, že ekonomické problémy, které nebyly nijak upřesněny či doloženy, zásadně nelze považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 – 65, ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 – 44, nebo ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 – 69).
30. Krajský soud předně považuje za nutné zdůraznit, že azyl, jakož i další formy mezinárodní ochrany, jsou zcela mimořádnými instituty sloužícími k ochraně cizinců, kteří pociťují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi původu. Institut mezinárodní ochrany nelze chápat jako jeden z prostředků k legalizaci pobytu cizince na území ČR a jeho prostřednictvím nelze obcházet procedury upravené zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně dalších zákonů (také jen „zákon o pobytu cizinců“) – k tomu viz rozsudek NSS ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 – 44 (všechna citovaná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz).
31. Úvahy žalovaného lze jen zcela drobně korigovat v tom směru, že samotná skutečnost, že důvodem pro podání žádosti je snaha o legalizaci jeho pobytu na území ČR, nezabývá žalovaného povinností zabývat se případnou existencí azylově relevantních důvodů. Tyto závěry vyplývají i z rozsudku NSS ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011 – 49, podle něhož *„skutečnost, že žadatele vedla k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany také snaha o legalizaci pobytu na území ČR, nepostačuje sama o sobě k zamítnutí této žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, či k neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14a téhož zákona, neboť tato skutečnost ještě nevylučuje, že žadatel opustil zemi původu a chce se usídlit v ČR právě proto, že má odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu z azylově relevantních důvodů nebo že by v případě navrácení do této země čelil skutečnému nebezpečí vážné újmy zakládajícímu nárok na doplňkovou ochranu.“*
32. Nicméně i přesto krajský soud dává zcela za pravdu žalovanému v tom, že žalobkyní uváděné skutečnosti rozhodně nemohou odůvodnit udělení azylu dle ust. § 12 písm. a) či b) zákona o azylu už jen z toho důvodu, že se v jejím případě nejedná o obavu z pronásledování z některého z azylově relevantních důvodů (tj. z důvodu politického příslušnosti či přesvědčení, náboženství, rasy, pohlaví apod.). Tyto důvody žalobkyně vůbec ve správním řízení ani v žalobě nezminila a není třeba se jimi podrobně zabývat.
33. Nepochybně je povinností žalovaného vypořádat se při zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany se všemi jejími formami. Žalobkyně nenamítala žádné skutečnosti, které by měly relevanci z hlediska aplikace § 13 zákona o azylu. Z jejího příběhu vyplývá, že má rodinu zčásti ve Vietnamu a zčásti v ČR, neboť tu žije se svým nezletilým synem z družského poměru s jiným státním příslušníkem Vietnamu. Její syn však není poživitelem mezinárodní ochrany v žádné její podobě, neboť má udělen dlouhodobý pobyt podle zákona o pobytu cizinců odvislý od pobytu svého otce. Tato situace tedy není podřaditelná ani pod § 13 zákona o azylu (azyl za účelem sloučení rodiny), ani pod ustanovení § 14b zákona o azylu (doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny).

34. Co se týká tzv. humanitárního azylu, je třeba podotknout, že tato forma mezinárodní ochrany je odvislá výlučně od správního uvážení žalovaného, jakož i od interpretace neurčitého pojmu „*důvody zvláštního zřetele hodné*.“ Pokud ve skutkovém příběhu žalobkyně nejsou žádné indicie, které by nasvědčovaly tomu, že by u ní mohly být podmínky pro udělení humanitárního azylu naplněny, není třeba podrobně zdůvodňovat, že takové okolnosti v případě dány nejsou. Pokud tedy žalovaný pouze věcně uzavřel, že tyto typové okolnosti (např. vážná nemoc, stav po úrazu, péče o těžce nemocného rodinného příslušníka atd.) nejsou dány, nejde ani o nepřezkoumatelnost, ani o nezákonnost napadeného rozhodnutí. Jak přílehavě uvedl NSS k výkladu § 14 zákona o azylu: „*Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, at' už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55).
35. Žalobkyně rovněž tak netvrdila, že by jí v případě návratu do Vietnamu hrozila tzv. vážná újma (§ 14a odst. 2 zákona o azylu), která je podmínkou pro přiznání tzv. doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Ze zpráv o zemi původu je evidentní, že žalobkyni nehrozí v důsledku příp. návratu z ČR ani zatčení, ani mučení v důsledku vazby či věznění či jiné jednání, které by bylo v rozporu se zákazem obsaženým v čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Žalobkyně není politickým odpůrcem vietnamského režimu a není ani z jiných důvodů v hledáčku vietnamských státních orgánů. Ve Vietnamu rovněž neprobíhá žádný ozbrojený konflikt.
36. Případným vycestováním by nemohlo dojít ani k porušení mezinárodních závazků ČR ve vztahu k právu na soukromý a rodinný život (čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv), jak potvrzuje ustálená judikatura (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2017, č. j. 2 Azs 119/2017 – 39, a ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008). Žalobkyně, její syn i jeho otec jsou státními příslušníky Vietnamu a nic jim nebrání vycestovat zpět do jejich vlasti, příp. řešit pobyt rodiny na území ČR opětovně prostředky zákona o pobytu cizinců (pobyt za účelem sloučení rodiny). I dříve (2014) již žalobkyně do Vietnamu bez problémů vycestovala, aby si vyřídila překlenovací vízum, a vrátila se v pořádku zpět do ČR. V současné době jejímu vycestování nebrání ani věk jejího syna (3 roky), který nepochybně může být po určitou dobu v péči svého otce, anebo vycestovat s matkou.
37. Žalobkyně dále tvrdila, že žalovaný nedostatečně vyhodnotil situaci ve Vietnamu zejm. z hlediska její osobní situace. Krajský soud k tomu uvádí, že žalovaný hodnotil relevantní zprávy o zemi původu (tzn. Vietnamu) zcela dostačujícím způsobem, k čemuž jsou ve správním spisu obsaženy přiměřeně aktuální zprávy o zemi původu. Jelikož žalobkyně proti hodnocení jednotlivých zpráv nic konkrétního nenamítala, krajský soud se přezkumem obsahu těchto zpráv podrobněji nezabýval.
38. K námitce porušení zákazu libovůle (§ 2 odst. 4 správního řádu) krajský soud uvádí, že žalobkyně tuto námitku pojala velmi obecně (jakkoliv odkázala na četnou judikaturu správních soudů) a není vůbec zřejmé, k jaké části argumentace žalovaného se má vztahovat. Krajský soud sám neshledal v napadeném rozhodnutí žádné prvky svědčící pro porušení tohoto zákazu, a proto ani tuto námitku nepovažuje za důvodnou.

VI. Závěr a náklady řízení

39. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je ve výroku I uvedeno.
40. Výrok II o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, jak je ve výroku III tohoto rozsudku uvedeno.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 19. října 2020

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.